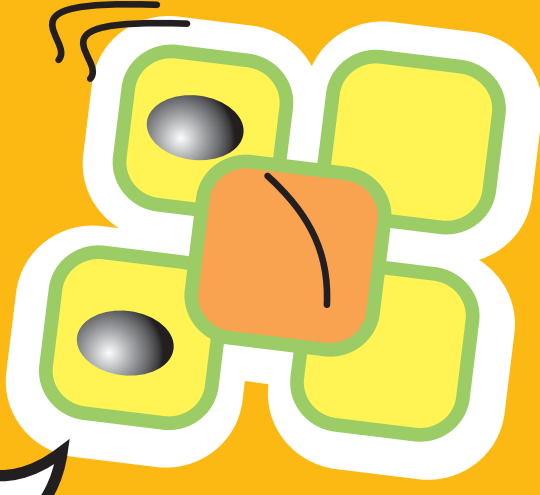
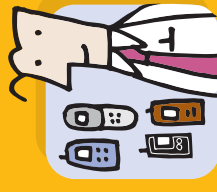
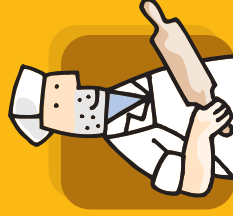

Proposta didàctica per treballar el comerç de Barcelona

Cicle inicial, cicle mitjà, cicle superior
d'educació primària i Primer cicle d'ESO

Et convidem
a conèixer
el Comerç
de Barcelona

Organitza:

Ajuntament de Barcelona
Comerç i Consum
Institut d'Educació

Ajuntament de Barcelona

Direcció:
Josep Bonil
Genia Calafell

Autoria:
Neus Banqué
Marta Fonolleda
M.Mercè Guilera
Maia Querol
Meritxell Raja
Salvador Vicianà

Coordinació:
Joana Soler
Maria Molins

Textos literaris:
Carme Rovira

Edita:
Ajuntament de Barcelona
Comerç i consum
Institut d'Educació

Disseny gràfic:
Elisenda Alonso
Noves il·lustracions: Pillet

Dipòsit legal: B-48024-2007

Entendre l'educació des d'una perspectiva ciutadana va més enllà de centrar-la en la institució escolar. Cal entendre-la com una responsabilitat compartida per tota la societat.

Comerç i escola es constitueixen com a elements bàsics en la configuració de la nostra ciutat, tant a escala social com urbanística o històrica, i són, per tant, un reflex del present. Plantejar una proposta didàctica que vinculi comerç i escola constitueix, doncs, una oportunitat per posar en contacte ambdós àmbits de la nostra ciutat. Es tracta d'una forma d'afavorir la col·laboració entre agents ciutadans sense renunciar a la responsabilitat de cadascun i, alhora, possibilitar la creació de responsabilitats conjuntes.

En el comerç, l'escola pot trobar el reflex de la diversitat de la ciutat i dels canvis històrics que s'han esdevingut a Barcelona, i sobretot les persones que treballen diàriament des de la responsabilitat i la visió de futur. A l'escola, el comerç trobarà equips docents compromesos, amb voluntat de vincular l'educació a l'entorn i a l'alumnat com a membre actiu de la societat.

Per tant, aquesta proposta didàctica és a la vegada un pont i un trampolí. Un pont per afavorir el contacte entre alguns dels àmbits que formen la ciutadania de Barcelona. I un trampolí per afavorir la creació de noves visions de la ciutat que impulsin el repte de formar una ciutadania cada cop més compromesa amb el seu entorn.

Desitgem que aquesta proposta, serveixi als centres educatius per reflexionar amb l'alumnat i les famílies sobre la importància que té un acte tan quotidià i freqüent com és la tria d'allò que comprem i on ho comprem.

Ajuntament de Barcelona
Comerç i Consum
Institut d'Educació

Sumari

- 7** **I**ntroducció

- 11** **C**icle inicial
- 13** **T**otes les botigues del meu barri són iguals?
- 18** **1. Q**uins productes puc comprar camí de l'escola?
- 22** **2. C**om sé en quina botiga puc comprar cada producte?

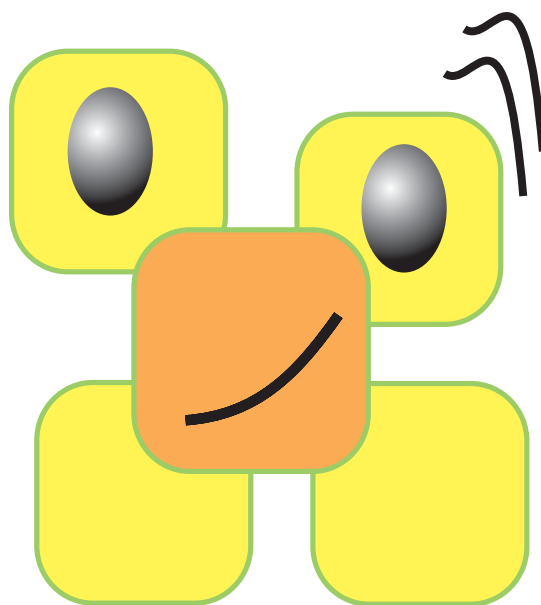
- 31** **C**icle Mitjà
- 33** **O**n trobo el producte que necessito per ...?
- 38** **1. O**n puc comprar cada producte?
- 42** **2. Q**uè cal saber per ser botiguer?

- 51** **C**icle superior
- 53** **C**om podem agrupar els comerços?
- 58** **1. Q**uins eixos trobem a la ciutat?
- 64** **2. T**ots els eixos són iguals?

- 71** **P**rimer cicle d'ESO
- 73** **Q**uè hi ha darrera el taulell?
- 80** **1. C**om era el comerç de Barcelona al passat?
- 84** **2. C**om ens imaginem el comerç al futur?

Amb el comerç lliga el poeta,
lliga el visionari, lliga l'inventor,
lliguen els nombres,
lliguen les Lletres.

Activitat creativa: dins el comerç lligues +v!
I +o+ lliga.

Introducció

L'objectiu d'aquest material és aportar una proposta didàctica per desenvolupar el tema del Comerç Urbà de la ciutat de Barcelona a l'Educació Primària i al primer cicle d'Educació Secundària Obligatòria.

En el disseny de la proposta s'ha partit del convenciment que, en una societat democràtica, les accions educatives han d'estar dirigides a donar eines intel·lectuals i d'acció que permetin a l'alumnat construir criteris personals respectuosos amb els dels altres i que els ajudin a prendre decisions des de la responsabilitat. Per això, el material s'estructura prenent com a grans eixos la formulació de preguntes, la incorporació de la literatura i la rellevància de l'acció.

Una de les competències fonamentals de la ciutadania és la capacitat de fer-se preguntes. Preguntar-se davant de les noves situacions que presenta el món permet prendre decisions des de la reflexió i el contrast de punts de vista.

Per aquest motiu, cada unitat didàctica es presenta en forma de pregunta dirigida a l'alumnat. A partir de cada pregunta es proposen dues subpreguntes que pretenen focalitzar el treball en un àmbit concret, per finalment retornar a la pregunta inicial. Aquestes preguntes tenen la finalitat d'orientar l'activitat didàctica prenent com a punt de partida els models explicatius de l'alumnat, per estimular la seva evolució cap a formes més complexes de situar-se davant de l'entorn.

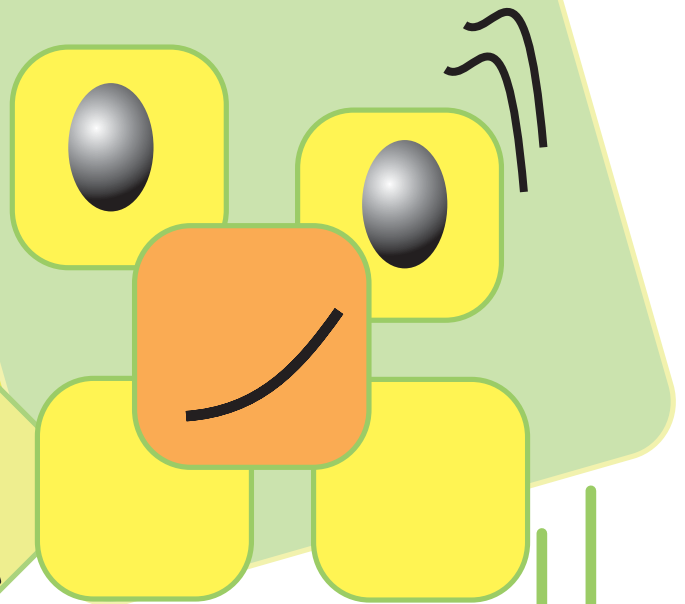
Un dels llenguatges que ajuda a conèixer tant l'entorn com la dimensió personal dels individus és la literatura. La literatura és una eina que permet aprofundir en les pròpies emocions i les dels altres. Ajuda a entendre la diversitat humana i la forma en què es configuren les relacions entre individus. Per això, la primera activitat de cada unitat didàctica és una proposta literària. A partir de la introducció de la poesia i el text expositiu, es busca que l'alumnat descobreixi el llenguatge literari com a forma d'expressar idees i sentiments vinculades al fenomen que es proposa treballar. D'aquesta manera es vol estimular la descoberta de múltiples mirades sobre un mateix fenomen per valorar la diversitat d'enfocaments i d'opinions com una mitjà d'enriquiment individual i col·lectiu.

Una de les característiques de la ciutadania és la possibilitat d'actuar de forma responsable sobre el medi. Tant a nivell individual com col·lectiu, cada persona es mou entre el dret que li confereix viure en una societat democràtica i la responsabilitat derivada de les seves accions en tant que transformadores de l'entorn. Per això cada unitat didàctica acaba amb una proposta d'acció sobre el medi. La forma de respondre a la pregunta que orienta cada unitat es concreta en la invitació a dissenyar i realitzar una actuació sobre el comerç urbà de la ciutat de Barcelona. D'aquesta manera es vol estimular el pensament estratègic de l'alumnat com a mitjà per descobrir les possibilitats que té la ciutadania, en aquest cas com a consumidors i consumidoras, per a proposar millores en el teixit comercial de la ciutat.

El plantejament anterior fa que aquest material didàctic es pugui qualificar com semielaborat. S'ha dissenyat de manera que se suggereixen activitats amb uns continguts i un vocabulari adaptats a l'edat de l'alumnat, però es convida al professorat a fer-ne la última concreció: el material es podrà fotocopiar i recompondre d'acord amb les necessitats de cada cas, l'organització del grup classe, la possibilitat de fer les activitats, la viabilitat de fer sortides fora de l'aula i la diversitat d'estils d'aprenentatge de l'alumnat.

**Et convidem a conèixer
el Comerç de Barcelona**

**Proposta didàctica
per treballar el
comerç de Barcelona**

El **CLIENT** sempre té raó:
Barcelona és un **BOMBÓ**

Proposta d'activitats
per al cicle inicial
d'educació primària

Totes les botigues del meu barri són iguals?

Pel camí que fa un infant des de casa seva fins l'escola rep un munt d'estímuls que provenen de les diferents botigues que va trobant. Com sabem, n'hi ha que són molt modernes, amb colors cridaners, d'altres són més tradicionals i algunes fan una olor molt característica. Un exemple d'aquestes últimes són les botigues de llegums cuits que malgrat ser molt antigues persisteixen en quasi tots els barris. Aquests tipus de botigues tenen la particularitat de ser típiques de Catalunya.

El treball pren com a punt de partida el poema "Oració d'un cigró". L'atenció per un consum intel·ligent de l'aigua i la figura del cigró, element present en l'alimentació mediterrània, ens servirà de base per identificar les diferències que hi ha entre els establiments que ofereixen aquests productes.

Totes les botigues del meu barri són iguals?

Llegiu en veu alta, tot fent una cantarella, la poesia Oració d'un cigró.

ORACIÓ (gramatical) D'UN CIGRÓ

*Aigua de la neta que surts de l'aixeta i amb un joc de mà
la deixes anar, ja ho diu la cigrona tieta: la vull cada dia
si no què faria, no em puc remullar.*

Conduir l'aigua fins a casa teua val diners, ho sabies?

Diners, diners.

On es compra l'aigua? on es paga l'aigua?

En una botiga o en una oficina, es compra un cigró?

L'aigua no és xauxa, aigua banya, terra fèrtil, poma madura.

AIGUA vital passada pel ronyó

TERMINUS L' ORINAAAL!

La cadena del wàter està molt distreta, ja ho diu la tieta.

Atenció ! si la necessites, estira-la! Però si- no-no!

I no t'hi gronxis, no siguis cap cigronxis!

CIGRÓ, CIGRÓ DE SECÀ, CIGRÓ

sempre pensant en l'aigua per inflar-te i fer immersió.

Espàrrecs d'esparreguera perfum a la pixumera.

*L'aigua és l'inici de la vida, el pa, la sal i l'amor,
ens donen la bona vida. Amééén!*

Entre tota la classe penseu a quines botigues podem comprar aigua i a quines cigrons. Ompliu la taula següent:

<i>Botigues on puc comprar aigua</i>	<i>Botigues on puc comprar cigrons</i>

A les botigues trobem molts més productes. Relaciona el dibuix de cada producte amb la botiga on el podem comprar.

Verduleria

Fruiteria

Sabateria

Botiga de Roba

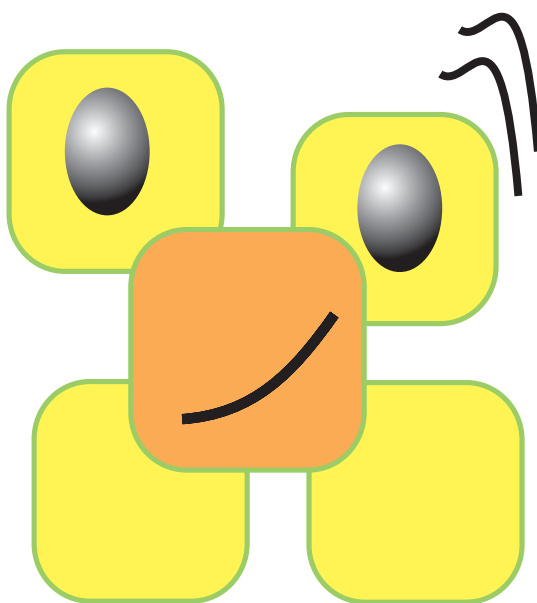
Supermercat

Forn de pa

En la següent proposta de treball investigarem sobre els productes que es poden trobar a les botigues del barri. Per això ens farem dues preguntes:

1. Quins productes puc comprar camí de l'escola?

2. Com sé a quina botiga puc comprar cada producte?

1. Quins productes puc comprar camí de l'escola?

Ens demanen un consell

La cuinera de l'escola està preparant el dinar i ha vist que li faltaven aquests productes:

Tomàquet

Filet de vedella

Préssec

Sabó per als plats

Draps de cotó

On podria anar a comprar-los? Feu una llista de les botigues del barri on podria comprar cada producte.

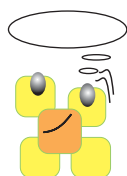
<i>Tomàquet</i>	<i>Filet de vedella</i>	<i>Préssec</i>	<i>Sabó per als plats</i>	<i>Draps de cotó</i>

Escolliu un dels productes i escriviu en quina forma el podem trobar a la botiga (per exemple, envasat, congelat...). Podeu preguntar-ho a casa.

El meu producte és....

I el puc trobar de totes aquestes formes...

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Molta varietat i un sol producte

Tornant de l'escola l'àvia us ha dit que abans d'anar a casa heu de comprar pa i formatge. Com us imagineu que serà el pa i el formatge que trobareu a la botiga? Pots dibuixar-ho, modelar-lo amb plastilina... i també descriure com és.

El pa

Té forma de.....

És de color.....

Fa olor de.....

Té gust de.....

Si el toco noto.....

Si el pessigo fa soroll de.....

El puc comprar a.....

El formatge

Té forma de.....

És de color.....

Fa olor de.....

Té gust de.....

Si el toco noto.....

Si el pessigo fa soroll de.....

El puc comprar a.....

En grups de 4 o 5 compareu les vostres respostes. Què tenen en comú i què tenen de diferent?

La botiga que més m'agrada

Entre tota la classe podeu organitzar un passeig pel barri. Quan ho feu, fixeu-vos quina és la botiga que més us agrada i feu-li una fotografia (penseu que cal demanar permís a la botiguera i explicar-li que esteu fent un treball per a l'escola).

Un cop a classe, escolliu un dels productes que ven la botiga que heu fotografiat. Busqueu-lo a revistes i retalleu-lo. Recordeu que el podeu trobar de moltes formes diferents.

A continuació ompliu la fitxa següent. Quan cada grup hagi omplert la seva fitxa podeu fer una exposició a la classe.

De camí a l'escola, la botiga que més m'agrada és...

Fotografia

Dades de la botiga:

.....

.....

.....

.....

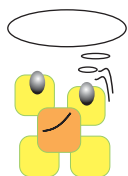
.....

.....

.....

En aquesta botiga i venen molts tipus de:

Collage

Una botiga molt especial

Us proposem que convertiu la classe en una botiga molt especial. Porteu a classe el producte que heu escollit a l'activitat anterior i busqueu les diferents formes en que es pot trobar.

Per exemple: si heu escollit el tomàquet, porteu tots els tipus de tomàquets que es poden trobar a les botigues (frescos, en conserva,...). Si us és difícil, porteu només l'embolcall.

Amb cada article podeu muntar una botiga especialitzada, en la que només hi hagi un tipus de producte. Poseu-li nom i prepareu la seva decoració.

Us heu convertit en venedors d'un sol producte. Creieu que al vostre barri hi haurà algun dia una botiga que només vengui un sol tipus de productes? Per què?

2. Com sé a quina botiga puc comprar cada producte?

Moltes botigues, moltes sensacions

Segur que quan aneu a comprar amb la família, hi ha botigues que us agraden perquè són molt atractives o fan bona olor. Altres perquè us porten records i us agrada el tracte de la persona que està darrera el taulell. Podeu comentar entre vosaltres quina és la botiga del barri que més us agrada. Per fer-ho ompliu els següents quadres:

<i>Venen:</i>	<i>Els seus colors són:</i>	<i>Fa olor de:</i>	<i>El seu nom és:</i>	<i>La persona que ven és:</i>

I la puc dibuixar així:

Totes botigues i totes diferents

Haureu vist que no totes les botigues són iguals. Ara us proposem que investigueu. Per tal de conèixer millor el comerç del barri podeu fer dues coses:

1. Parleu amb algú de la família i ompliu la fitxa següent. Cada membre de la classe ha d'escollir una botiga diferent.

Nom:.....

Com vesteix el botiguer/a?.....

Quins productes ven?.....

Com és la decoració?.....

Quin rètol té?.....

De què fa olor?.....

Quins colors té?.....

2. Feu una exposició de les fitxes i comenteu-les entre tots.

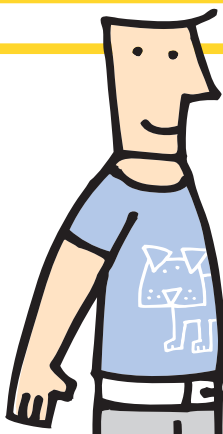
Endevinem les botigues:

Com ja hem vist, cada botiga té unes característiques pròpies. Utilitzant el mínim de pistes endevineu a quina botiga ha anat a comprar cada personatge:

Maite

*La botiga és plena de colors.
La botiguera porta davantal.
La botiga té balances on pesa allò
que comprem.
El producte que ven comença per la
lletra F i acaba per la A.*

Joan

*A la botiga hi ha força soroll.
Al venedor no li fan por els animals.
Venen peixos i no són per menjar.
A la botiga hi ha gàbies i peixeres.*

Mireia

*A la botiga venen productes que veiem i toquem a l'escola.
Els productes que venen ens ajuden a fer feina a l'escola.
Hi ha papers de tots colors i mides, excepte paper higiènic.
La botiga comença per la lletra P i acaba per A.*

En grups de quatre inventeu endevinalles, les podeu escriure i donar-les a la resta de grups de la classe.

Dissenyem la nostra botiga:

A continuació us oferim molts dibuixos. Retalleu aquells que us interessin més i enganxeu-los a un full creant la vostra botiga. Si us fa falta algun altre dibuix el podeu buscar a revistes, fulls de propaganda,..., i retallar-los.

Totes les botigues del meu barri són iguals?

Una de les maneres de conèixer les diferències entre les botigues són els rètols. Cada rètol està dissenyat de forma que resulti atractiu, permeti saber de quina botiga es tracta i atregui la clientela. Pinta els rètols de les següents botigues de la forma que cregueis que són més atractius:

PEIXETERIA "EL LLUÇ"

JOGUINES "EL TITELLA"

FORN DE PÀ "LA MAGDALENA"

ROBA DE VESTIR GLUBS

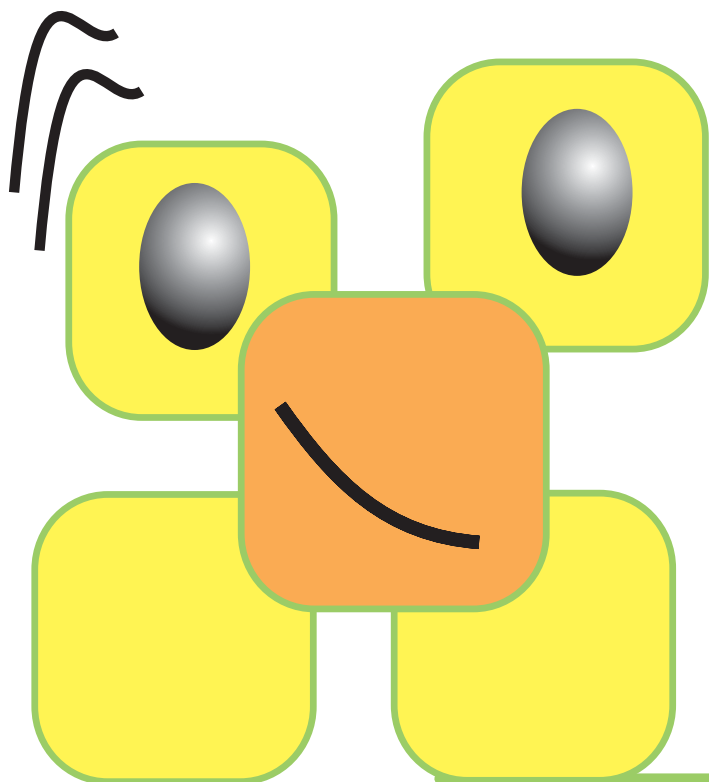
Ara escull una botiga que t'agradi i inventa el seu rètol. El podeu pintar en paper d'embalar gran i enganxar-hi tot tipus de materials. A cada rètol poseu algun dels productes que s'hi venen. Si pengeu tots els rètols al sostre o a la paret de la classe la convertireu en un eix comercial.

Sabem que ja sabeu on es banya el cigró nebodet
de la cigrona.

Sabem que sabíeu que l'aigua és un bé vital.

I sabem que ara ja sabeu si...

**TOTES LES BOTIGUES DEL BARRI
SÓN IGUALS?**

El **CLIENT** sempre té raó:
Barcelona és un **BOMBÓ**

Proposta d'activitats
per al cicle mitjà
d'educació primària

On trobo el producte que necessito per ...?

Comprar (fruita, roba, el diari, el pa, ...) és un acte quotidià. Us heu parat a pensar mai per què anem a una botiga i no a una altra? Quan comprem, mirem que el botiguer, o els productes, o el tracte ens agradin i amb tot això fem el nostre itinerari de botigues preferides.

Els comerços han anat canviant amb el pas dels anys, així com també els productes que s'hi venen. Hi ha botigues que han aparegut, i altres que han acabat desapareixent.

Amb el text següent es presenta una metafòrica llista de la compra, on s'anomenen diversitat de productes i de botigues, totes elles especialitzades en un producte. No oblidem la importància d'aquest tipus d'establiments.

Aquesta, però, és una llista de la compra especial. És la que podríem fer qualsevol de nosaltres si ens proposessin d'anar a passar uns dies a una illa deserta o a un desert ben desert. Allà potser ens trobaríem a en Robinson, un habitant d'aquesta illa amb el que podríem compartir la nostra llista de la compra. Creiem que no et vols perdre aquesta aventura.

On trobo el producte que necessito per ...?

LLISTA DE LA COMPRA

La motxilla s'ha d'omplir. Aí, sí! Anem a fer la comanda!
 Al matí caldrà un gran somriure,
 flors i el bitllet de tornada a casa, deixar volar al lloro.
 Contes d'aventures i, encara que fan por, de monstres, misteris i fades.
 Xandall pilota puzles, i una nina no massa atrotinada.
 Consola... reproductor... ordinador i piles?... em sembla que t'enfiles!
 Crema per a la pell, aigua, barret de palla i, síndria sense coberts.
 El meu coixí, el meu llençol, la càmera i el rebregat peluix.
 Fotografies dels éssers estimats, també d'en "Poti", el gat.
 Interioritzar el silenci, estalviar sorolls, cantar a ple pulmó.
 Vestit de camuflatge per la cabana vella, amb foc d'olla, penjada.
 També un "bocata", un ós, el gos i jo.
 Violí, bongos, guitarra i bambees; pinta, mirall, sabó i banyador.
 Aí! que no m'oblidi uns folis per dibuixar o escriure el primer poema.
 Un llibre ple de "coses", reals o imaginàries.
 Llàgrimes de cocodril per a la primera "morrada".
 Una canya de pescar ones, una piragua i un caça Trolls.
 Un cargol de mar per comunicar-me,
 un munt d'amics, amigues, paraules i mirades.
 Per mantenir el típus, un patí, una corda o una bicicleta amb ales.
 Despertador no farà falta, segur que hi haurà gall, la lluna, els estels,
 la llum del cel i el Sol, ja hem diran l'hora. Una caixa mitjana per omplir-la de somnis
 i de petxines... una brúixola... un calendari per saber el dia i el mes, i a més... QUÈ
 MÉS! QUÈ MÉS!.

Ara et toca preparar el teu viatge. Què t'emportaries a una illa deserta o a un desert ben desert? Anomena 5 o 6 productes i compara'ls amb els de la resta de la classe.

Entre tots i totes penseu a quin establiment es poden comprar els productes que necessiteu.

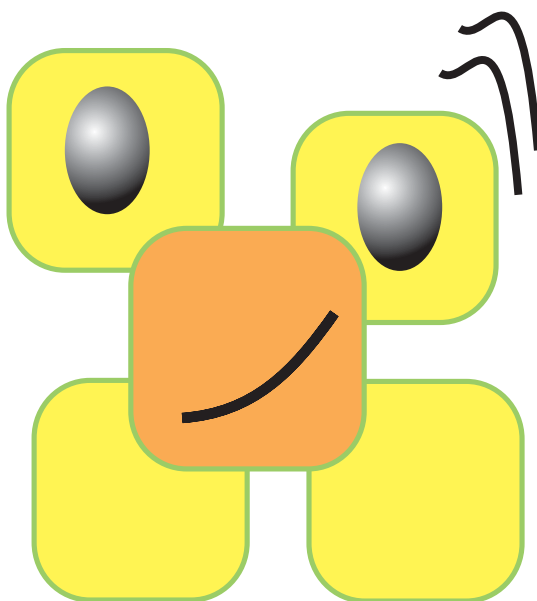

En aquesta llista poètica busca tres coses que no es poden comprar en una botiga. Pensa com les podries aconseguir.

En la següent proposta de treball investigarem sobre les característiques de les botigues i dels botiguers. Per fer això ens plantejarem dues preguntes:

1. On puc comprar cada producte?

2. Què cal saber per ser botiguer?

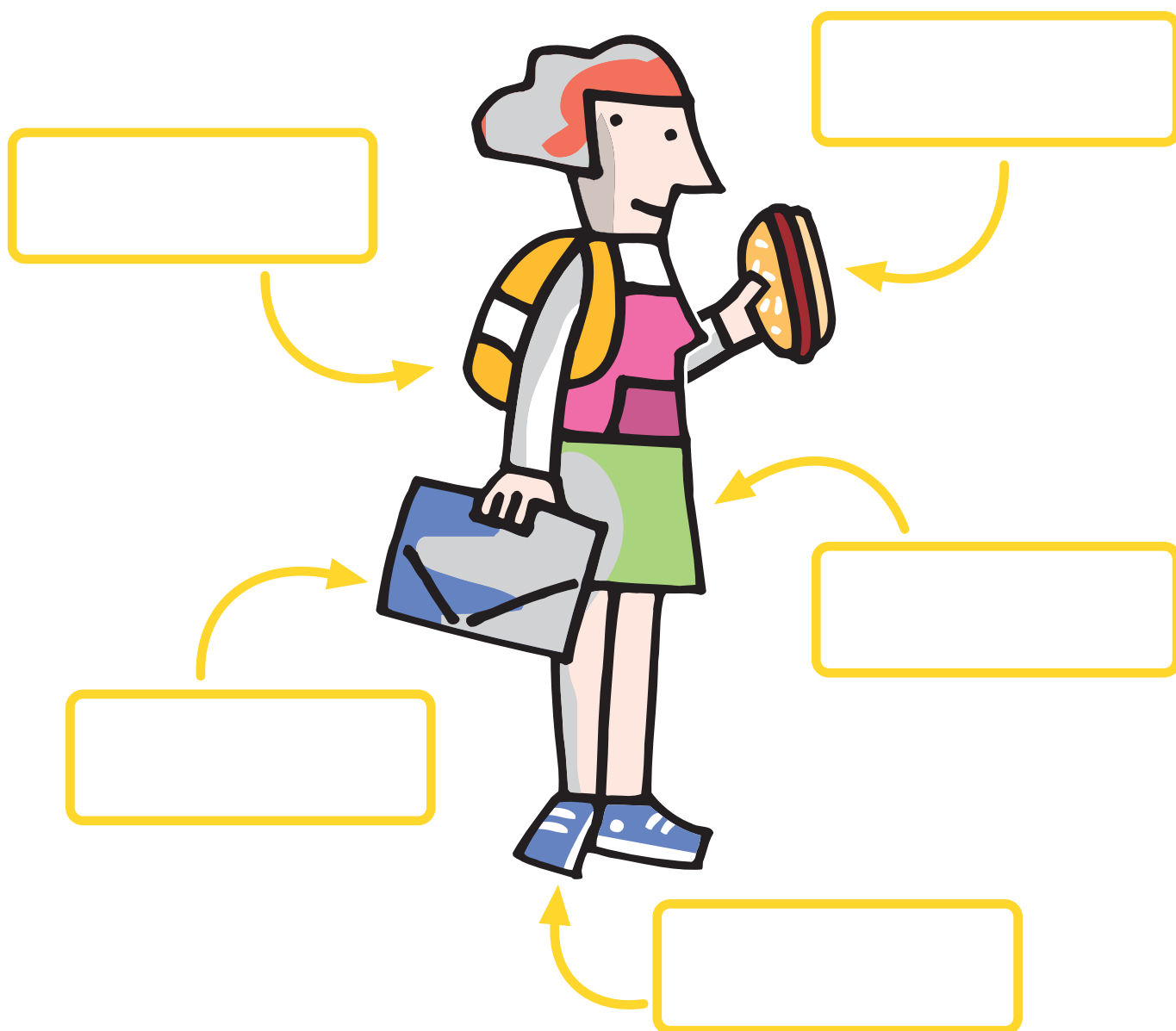

1. On puc comprar cada producte?

Molts productes, moltes botigues

Observa la Maria. Omple cada quadre amb el nom de la botiga on pot comprar el producte que assenyalava la fletxa.

Compara les teves respostes amb les dels teus companys i elaboreu una llista dels establiments que han sortit.

Molts tipus de botigues

Hi ha botigues on podem trobar només articles relacionats amb un tipus de producte, com les sabateries, les botigues de fotografia,... Aquestes es diuen botigues especialitzades. A d'altres, podem trobar varietat d'articles, com per exemple els supermercats. Aquestes botigues s'anomenen polivalents.

A la taula següent, marqueu amb una creu si les botigues són especialitzades o polivalents.

Descripció	Botiga especialitzada	Botiga polivalent
Per comprar en aquest tipus de botiga anirem fins on calgui, encara que estigui a un lloc allunyat de casa.		
En aquest tipus de botiga podem comprar coses d'allò més variades.		
En aquestes botigues va bé anar-hi quan no saps el què vols, perquè pots triar i remenar sense que ningú et digui res. Hi ha de tot!		
Aquí hi trobaràs molta diversitat de marques i presentacions del mateix producte, així pots escollir millor allò que vols.		
Quan vas a aquestes botigues, sempre t'aconsellen i si no tenen el model que necessites, te'l busquen.		
Pots trobar botigues com aquestes a tot arreu, gairebé a cada cantonada!		

Després de l'exercici que acabes de fer, sabries escriure tres o quatre característiques de les botigues especialitzades?

1.
2.
3.
4.

Pensa quines avantatges podem tenir a l'hora d'anar a comprar a una botiga especialitzada. Després comparteix les teves respostes amb la resta de la classe.

El que trobem al voltant

Al barri on està situada la vostra escola segur que hi ha molts establiments comercials. Organitzeu-vos en grups de treball i escolliu tres establiments especialitzats i tres polivalents. A continuació elaboreu una fitxa de cada establiment seguint l'exemple.

Nom: Informàtica "L'autòmata"

Productes i serveis: Ordinadors, perifèrics, consumibles,
reparació d'equips informàtics.

Adreça: C/ El cervell, 15

Persona que atén: Ha estudiat a la universitat, en sap molt
del producte que ven.

És una botiga especialitzada, ja que el producte que ven
és molt específic.

Altres informacions importants: També fan reparacions a domicili
i assessorament a l'usuari.

Cada producte a la seva botiga

Ajuda a cada un dels personatges següents a escollir les botigues on pot anar a comprar. Pots proposar-n'hi més d'una. Pots seguir l'exemple.

A la meva germana li encanta llegir llibres d'històries fantàstiques. Pel seu aniversari li vull regalar un llibre.

Aniré a comprar-lo a:

ja que:

La mestra ens ha demanat un pinzell molt finet de pèl de cua de cavall.

Aniré a comprar-lo a:

ja que:

Vull comprar una ampolla de colònia d'una marca determinada per regalar-li a la meva àvia.

Aniré a comprar-lo a:

ja que:

El pare vol fer mongeta i patata però no en té prou i m'ha demanat que en vagi a comprar.

Aniré a comprar-ho a:

ja que:

Necessito un quilo de sucre per fer un pastís.

Aniré a comprar-lo a:

ja que:

Per anar de campaments necessito una crema solar.

Aniré a comprar-la a:

ja que:

Inventa noves situacions i entre tots i totes decideu on es poden adquirir els productes que apareixen.

2. Què cal saber per ser botiguer?

Conèixer els productes

El meu amic Robert i la seva família acaben d'arribar al barri. La família del Robert vol obrir una botiga d'instruments musicals. Què creus que haurien de saber per ser botiguers?

Tria una de les botigues que et proposem a continuació i digues quins coneixements caldria tenir per tal de ser-ne un bon botiguer.

Botiga	Què hauria de saber el botiguer?
Llibreria	
Botiga d'electrodomèstics	
Fruiteria	
Barreteria	
Botiga de música	
(Proposa'n una)	

Compara les respostes amb un grup de 4 o 5 companys/es i fixeu-vos en la diversitat d'aspectes que han sortit. Què creieu que ha de conèixer la persona responsable de la barreteria? Expliqueu perquè.

Conèixer les persones que treballen a la botiga

Ja deus haver esbrinat que per ser un bon botiguer també cal saber moltes coses: conèixer bé els productes de la botiga, conèixer la clientela i estar al corrent les novetats del mercat,...

Et proposem que et converteixis en investigador. Amb grups de 4 o 5 persones escolliu una botiga que estigui prop de l'escola o de casa vostra i cerqueu què ha de saber la botiguera o el botiguer. Per fer-ho us proposem que li feu una entrevista. Caldrà que la prepareu per descobrir els següents aspectes:

- Els productes que ven.
- La possible clientela.
- Els canvis en el comerç i les botigues.
- La seva formació com a botiguera.
- Si té en compte el comerç just.
- Com té cura del medi ambient (en els embalatges, en l'embolcall,...)
- (...)

Amb la informació obtinguda, podeu elaborar murals i penjar-los a la classe. D'aquesta forma, tindreu una mostra de la diversitat de botiguers i botigues.

Buscant el que saben a les botigues

A continuació us presentem un conjunt de paraules. Algunes són noms de botigues, altres de productes, i altres dels estris i aspectes que cal conèixer per ser botiguer. Relacioneu les paraules dels globus per tal d'omplir la taula de la plana següent.

Botiga
d'electrodomèstics

Llibres

Conèixer escriptors i
noves editorials

Botiga d'instruments
musicals

Característiques
tècniques dels aparells

Barrets

Llibreria

Aparells elèctrics
domèstics

Prestacions de
cadascuna de les
marques

metres de roba

Barreteria

Coneixements musicals

Saber utilitzar els
utensilis de mesura

Saber tallar
amb precisió

Diversitat de marques

Gèneres literaris

Teixit

Fer patrons

Botiga de teles

instruments musicals

Botiga	Producte	Què cal saber?

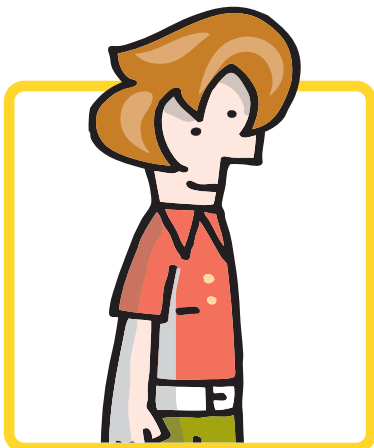

Afegeix, ara, tots aquells coneixements que no apareixen a la llista i que creus que són necessaris per a ser botiguer de cadascuna de les botigues anteriors. Segur que has trobat algun coneixement que podries relacionar amb més d'una botiga, com t'ho expliques?

Buscant feina

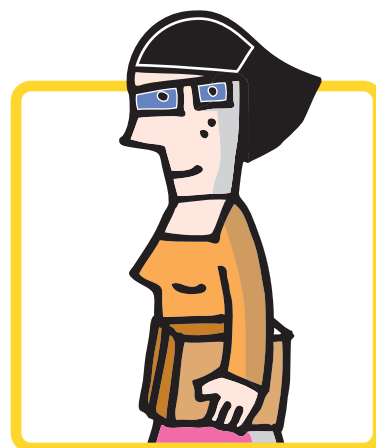

En Roger, la Lúdia, la Clara i en Martí han acabat els estudis d'ESO. Durant les vacances busquen feina per fer alguns euros. Pensant en les característiques de cada personatge, anomena quina seria la botiga més adequada per a què hi treballassin. Per què?

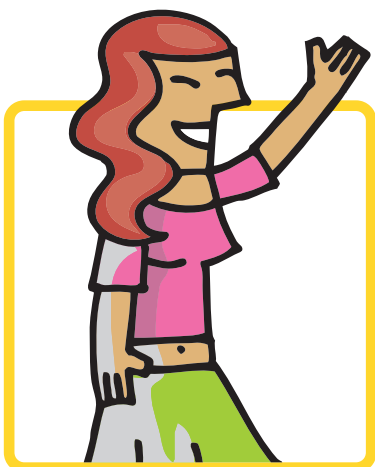
Ha estudiat disseny de roba i coneix les últimes novetats. Només amb un cop d'ull coneix el gust de les persones i de quina manera els agrada vestir.

Treballar a:.....

Li agrada llegir i coneix molts llibres, sobretot els d'aventura i els fantàstics. No és massa parladora i té un bon criteri literari.

Treballar a:.....

És molt simpàtica i de bon tracte. És d'aquelles persones que sap una mica de tot.

Treballar a:.....

És una persona que no té cap dificultat per relacionar-se amb els altres.

És molt afeccionat a les noves tecnologies, i fa constantment cursos per aprendre.

Treballar a:.....

En parelles, inventeu-vos un personatge. A continuació intercanvieu-lo amb altres parelles i proposeu quina seria la millor botiga on podria treballar el vostre personatge. Finalment, compareu les respostes. Són les que esperàveu?

On trobo el producte que necessito per ...?

Quina sorpresa! avui ha tornat de l'Illa Deserta el nostre amic Robinson. Per celebrar-ho, ens convida a una festa. Abans de tot, però, ha de comprar tot allò que necessitarà per fer la festa. Com que ve de fora no coneix massa el barri i no sap com fer-ho. El podeu ajudar? Llegiu la seva llista de la compra i indiqueu en quina botiga podria comprar cada producte. Si penseu que falta algun producte o element, afegiu-lo.

Llista per a fer una Festa:

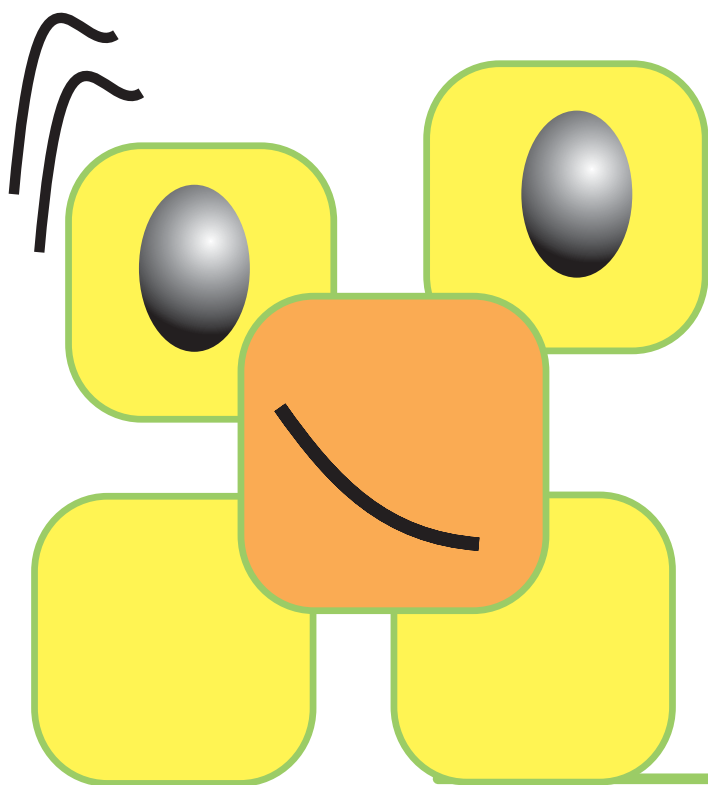
Refrescos
Material de decoració
Entrepans
Música
Estris de neteja

Com ja hem après, això de comprar no és només anar a les botigues. Seguint el que heu treballat a les activitats anteriors feu un full amb cinc consells que donaríeu a en Robinson per anar a comprar. Amb les propostes que surtin podeu fer un mural i penjar-lo a l'entrada de l'escola. D'aquesta manera ajudareu a les famílies de l'escola a planificar les seves compres.

Si saps que ara ja saps que allò que has après no
ho has fet tot sol ni dins d'una illa.
Si ara estàs pensant que abans no sabies tot el
que ja saps,
el teu cap està "currant"...

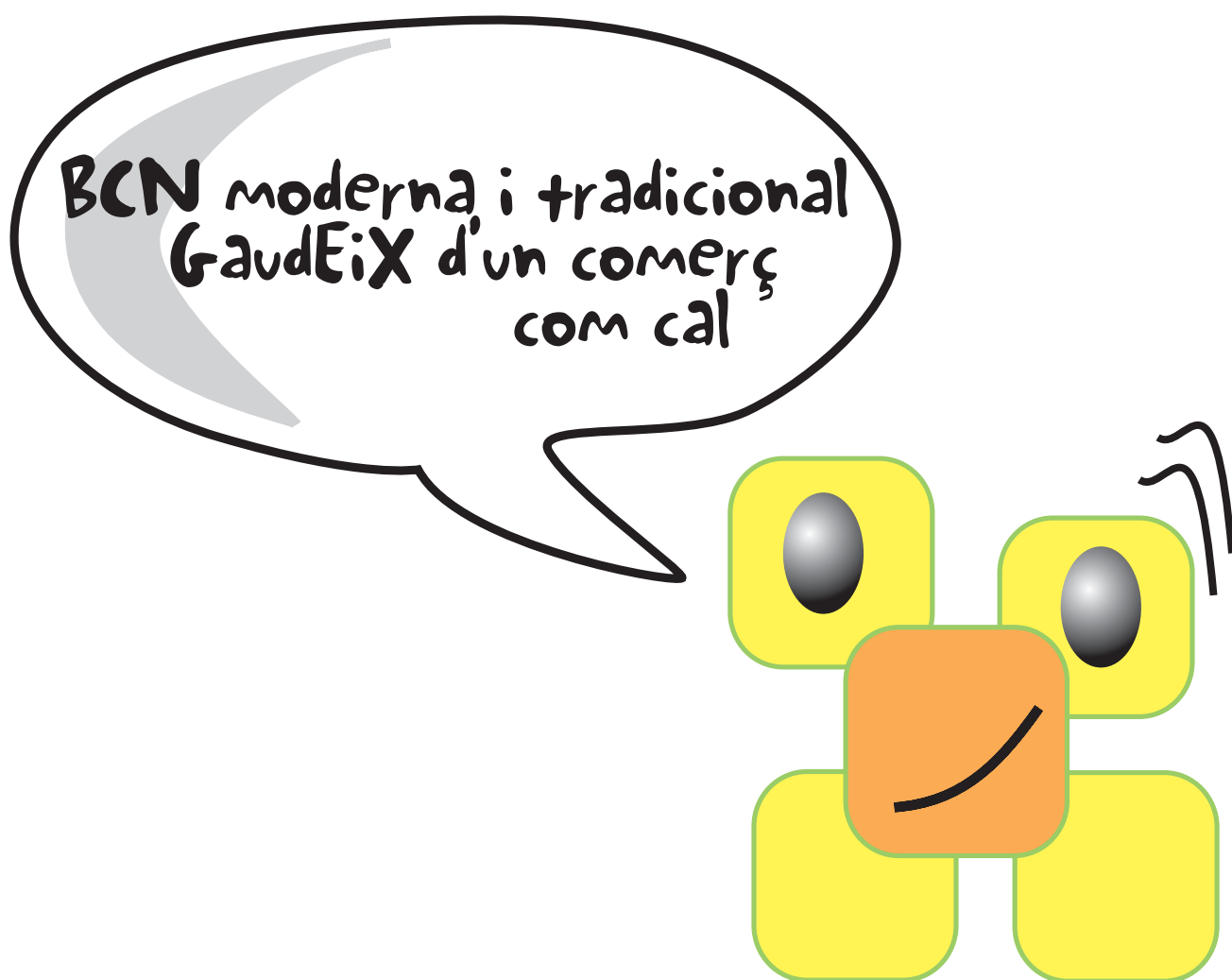
ON TROBARÀS EL PRODUCTE?

**BCN moderna i tradicional
GaudEiX d'un comerç
com cal**

**Proposta d'activitats
per al cicle superior
d'educació primària**

Com podem agrupar els comerços?

El comerç de Barcelona s'organitza en el que s'anomena eixos comercials. Cada eix és més que un conjunt d'establiments ja que és únic i té identitat pròpia. Aquesta identitat ve definida per aspectes tangibles (els tipus de carrers, el tipus de comerços o la zona on està situat, etc), però també per un esperit que neix del propi eix, que té molt a veure amb la seva història i tot allò que hi passa diàriament. Actualment els comerciants han recollit el seu esperit a l'eslògans.

Conèixer l'origen de la paraula eslògan és una porta d'entrada per descobrir la importància de la creativitat i la innovació. Ambdós aspectes han estat motors de canvi social i de transformacions en el propi comerç.

Com podem agrupar els comerços?

Des de l'inici dels temps, els humans han anat evolucionant en tots els aspectes, com per exemple: en els transports, en l'escriptura, en el comerç, etc. Darrera d'aquesta evolució sempre hi ha hagut personatges que s'han avançat al seu temps. Persones que han utilitzat la seva imaginació i dedicació per inventar i produir sistemes i aparells. Llegeix el text que es mostra a continuació i tot seguit contesta les preguntes.

Origen i elaboració D'ESLÒGANS

"Eslògan," una paraula anglesa que segons el diccionari enciclopèdic s'aplicava a un crit de guerra entre la gent de les muntanyes d'Escòcia. Avui aquesta paraula té un referent publicitari. L' eslògan, doncs, és un crit amb contingut comercial i amb un destí: la nostra imaginació, on ha de quedar retintut per tal de captar el nostre interès. L' eslògan, que ha de ser un missatge curt carregat d' informació, se serveix de la literatura per destacar (i ho ha de fer amb honestedat), allò que l'hi interessa comunicar.

Poesia i publicitat lliguen?

Dins la seva estètica, la poesia desafia les normes del llenguatge, inclou la força de la paraula i té una component de màgia que incita al lector a imaginar i entendre més enllà de les imatges que se li ofereixen amb lletres. La poesia, art de la paraula escrita, sempre va a la recerca de l'extracció. Per aquest motiu és utilitzada de vegades pel comerç per construir eslògans o frases publicitàries.

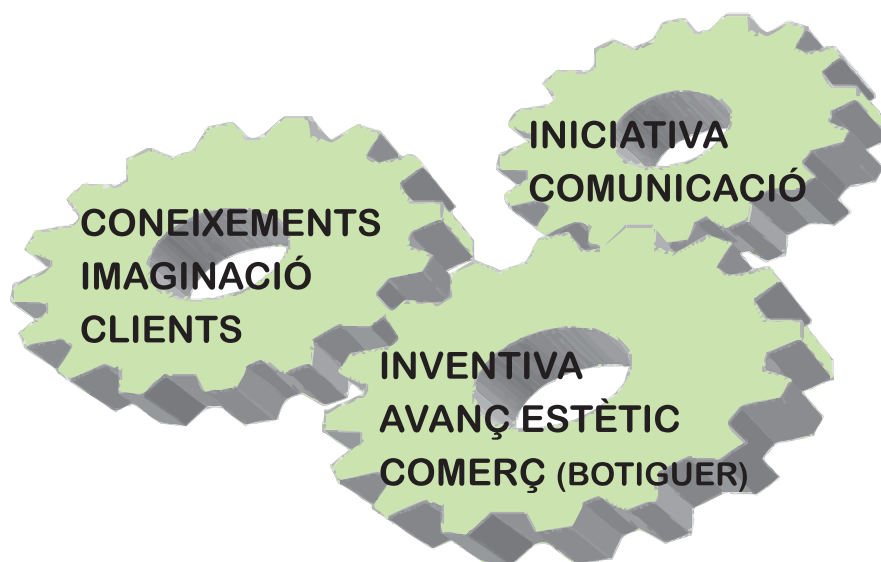
Un eslògan ha de tenir estètica, capacitat de síntesi, actitud, intenció, interès, ha de suggerir imatges, ha de ser perceptiu, ha de tenir força, credibilitat, persuasió i també humor..., barreja d' elements que condueixen a la seva finalitat: donar a conèixer i seduir, per tal de vendre el producte.

Un dels creadors del modernisme literari va ser el poeta Rubén Darío; l'inventor del submarí va ser en Narcís Monturiol, i Juli Verne amb la seva imaginació es va avançar a molts invents... PARA! PARA! Parlem del comerç? O de què parlem?

Carme Rovira

Llegeix les paraules que hi ha al dibuix.

Escull un personatge del text anterior. Utilitzant les paraules que hi ha dins el dibuix fes frases que el relacionin amb alguna característica significativa del comerç de Barcelona.

A Barcelona, una de les coses que ha canviant durant els anys és el comerç. Gràcies a la iniciativa, inventiva i poder de comunicació, els botiguers tenen més facilitat per arribar als clients. Un dels aspectes més recents i innovadors ha estat la creació d'eslògans que s'utilitzen per donar a conèixer els comerços, i el comerç de Barcelona ve de lluny...

Missatge en una botella

Els fenicis, bons comerciants i bons industrials, ens van ensenyar a navegar i també van idear un alfabet del qual deriven els alfabetes de la major part del món antic.

Amb l'esperit mariner dels fenicis, inventa un missatge per enviar a dins d'una ampolla. En ell has d'explicar com és actualment el comerç de la ciutat de Barcelona. Pensa que si el teu missatge viatgés pel mar, de la forma que ho feien els fenicis, podria arribar a tot el món i donaria a conèixer el comerç de la teva ciutat. Compartiu els diferents missatges que heu fet a classe.

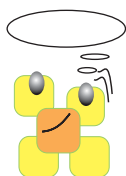
En aquesta proposta de treball investigarem sobre la forma en que els establiments comercials s'agrupen a la ciutat. Per fer això, ens plantejarem dues preguntes:

1. Quins eixos trobem a la ciutat?

2. Tots els eixos són iguals?

1. Quins eixos trobem a la ciutat?

Un carrer ple d'oportunitats

Per a moltes persones, passar el dia fora de casa és un fet quotidià. Al carrer podem realitzar diversitat d'activitats. Passejar, relacionar-nos amb els nostres amics, treballar, comprar, etc. Normalment, no ho fem a la lleugera, sinó que tenim en compte factors com: l'activitat que volem realitzar, amb qui la farem, l'hora i el temps del que disposem, els diners que pensem gastar, el temps atmosfèric. Llavors triem una determinada zona de la ciutat: uns carrers, amb els seus locals comercials i també l'oferta d'activitats que trobem.

Observa la fotografia. Si estiguessis en aquest carrer amb un amic o amiga, quines activitats podríeu fer? Escriu-les a la taula següent i anomena les condicions que s'han de donar per poder-les fer.

Possibles activitats a fer	Elements a tenir en compte
Passejar	Que no plogui

Els comerços s'agrupen

Moltes de les activitats que fem a la ciutat es podem realitzar dins d'un **eix comercial**, què es defineix com:

EIX COMERCIAL

- És una agrupació de comerços al carrer
- Està situat a l'aire lliure
- Hi ha diversitat de botigues
- Els botiguers estan associats
- Té una imatge comú que li facilita donar-se a conèixer entre els consumidors.

Saps quants eixos comercials té Barcelona? Et proposem que facis una investigació a Internet per conèixer quins eixos comercials hi ha a la ciutat de Barcelona. Pots consultar el següent web www.bcn.es dins l'apartat *comerç*.). Escriu el nom de cada eix a la taula i pinta'l sobre del mapa de la plana següent.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. _____

12. _____

13. _____

14. _____

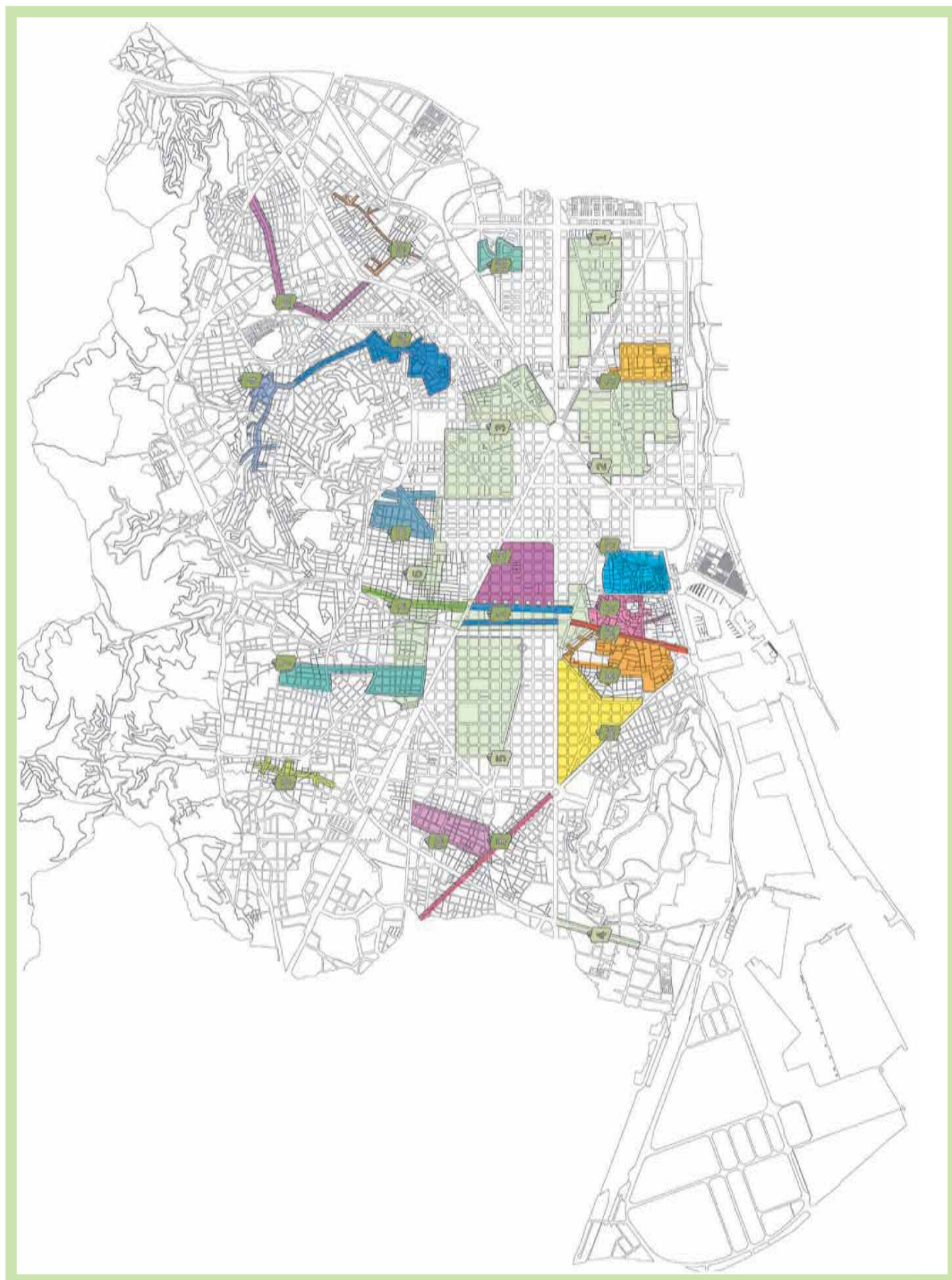
15. _____

16. _____

17. _____

18. _____

19. _____

Molts carrers, molts eixos

Llegeix atentament la descripció de cada eix comercial i identifica el seu nom:

1. És en un barri turístic de Barcelona on hi ha gent de moltes nacionalitats. La Rambla de Canaletes és molt propera. El mercat de la Boqueria està dins dels seus carrers.

Eix comercial: _____

2. Es troba situat en una zona de Barcelona plena de botigues i turistes. També hi ha molts bars i restaurants on es pot menjar cuina d'arreu del món. La Rambla de Catalunya és un dels seus carrers més emblemàtics. S'hi troba un dels edificis més famosos de Gaudí.

Eix comercial: _____

3. Abans no era un barri de Barcelona, era un vila que es dedicava sobretot a l'agricultura. Les places de les Santes Creus i Eivissa estan situades dins aquest eix comercial. La seva imatge es un cor.

Eix comercial: _____

4. Situat a un àrea turística de Barcelona. Té moltes esglésies i també la catedral de la ciutat. Hi ha la plaça on està situada la Generalitat de Catalunya. Hi ha botigues de tot tipus però sobretot de moda i complements.

Eix comercial: _____

5. Està a un carrer molt llarg. Situat al costat d'una de les estacions de tren de Barcelona i prop de la carretera de Collblanc. És l'eix vertebrador del Barri de Sants.

Eix comercial: _____

Ara us proposem que en grups descriuiu en una targeta un o dos dels altres eixos comercials que també té la ciutat. A continuació intercanvieu les targetes i intenteu endevinar l'eix comercial que han descrit la resta de grups.

Descobrint els eixos de la ciutat

Els següents personatges no coneixen molt bé Barcelona. Volen anar a comprar, a passejar i a menjar alguna cosa. Els podries ajudar? Utilitza tota la informació treballada anteriorment i recomana a cada personatge un eix comercial. Marca les teves recomanacions al mapa que hi ha a continuació.

Personatge	Situació
La Maria i la seva parella	Estan de vacances a Barcelona. El seu hotel està situat a la Rambla de Catalunya. No volen caminar molt perquè la Maria està embarassada i es cansa, però han de sortir a comprar souvenirs.
El Mohamed	Fa un mes que viu a Barcelona. Com que ja coneix la zona del centre, li agradaria sortir de compres a una altra zona de la ciutat. Li agrada molt caminar per carrers petits amb zones per a vianants.
La teva àvia	Ha vingut a Barcelona. Li agradaria sortir a passejar i aprofitar per conèixer edificis característics de la ciutat.
Tu mateix	Surts amb la teva família i teniu tota la tarda per davant. Us agrada molt caminar per carrers arbrats i per grans avingudes.

Explica a la resta de companys de la classe quin eix has recomanat a cada personatge i les raons per les quals ho has fet. Per fer-ho pots omplir la següent graella:

A enli recomano l'eix.....	Ja que:
A enli recomano l'eix.....	Ja que:
A enli recomano l'eix.....	Ja que:
A enli recomano l'eix.....	Ja que:

2.7ots els eixos són iguals?

Descobrir els diferents eixos

Locutor: Benvinguts a Sim Ràdio la teva ràdio propera!. Avui un tema de gran actualitat: ELS EIXOS COMERCIALS DE BARCELONA i... Preguntem als nostres convidats: Barcelona té un bon comerç? és una ciutat per anar de compres?

Venedor de fruita: I tant que sí, entre mercats i botigues de proximitat hi ha una gran oferta. Barcelona respira comerç, un comerç que dóna vida a tots els carrers, especialment en els eixos comercials.

Historiadora: La ciutat de Barcelona va néixer com una colònia comercial, no la podríem entendre sense el seu comerç. Ara, la gran varietat d'eixos que té fa que la ciutat tingui una oferta diversa i amb identitat pròpia.

Comprador: A Barcelona trobo tot el que necessito, ja que conec les botigues especialitzades.

Turista: El que més m'agrada és veure com cada zona comercial té els seus colors, les seves olors, els seus edificis, els carrers per passejar: la seva personalitat pròpia.

Locutor: Ara és el torn dels oients! què penseu vosaltres del comerç de la ciutat? Esperem les vostres trucades!

Esteu d'acord amb les opinions els personatges del programa de ràdio? Quines similituds i diferències destaqueu entre els eixos comercials de la ciutat?

Cada eix té el seu nom

Els eixos solen tenir uns trets característics que es poden expressar en un lema. A més de donar informació, aquest lema ha de ser suggerent.

Lema pot anar acompanyat d'un dibuix representatiu. Aquesta imatge s'anomena logotip i serveix per identificar l'eix. Per exemple, l'eix de Gran de Gràcia té com a lema "Botigues Amigues", i va acompanyat del dibuix d'un cor.

A continuació us presentem els lemes que identifiquen alguns eixos comercials de la ciutat. Relacioneu cada lema amb els seu eix. Per a fer-ho, teniu un mapa que us pot servir d'ajut.

· Dos eixos de comerç, art i cultura.	· Passeig de Gràcia i Rambla Catalunya
· Botigues amigues.	· Gran de Gràcia
· Un diamant en brut amb molt de futur.	· Poblenou
· El comerç capaç i amb empenta.	· Horta
· El carrer comercial més llarg d'Europa.	· Sants-Creu Coberta
· El comerç tradicional avança cap a la modernització.	· Sarrià
· Comerç de qualitat a la part alta de la ciutat.	· Sant Gervasi

Organitzeu la classe en grups. Que cada grup esculli dos eixos comercials amb els eslògans corresponents. Expliqueu perquè els comerciants de cada eix l'han associat amb el seu eslògan. Pot ajudar-vos buscar informació sobre l'eix comercial (www.bcn.es dins de l'apartat comerç.)

Què us sembla si ara feu una visita presencial a uns dels eixos treballats? Us proposem que agafeu un bloc de notes, la càmera fotogràfica i feu una investigació *in situ*. Procureu anotar i fotografiar tot allò que us crida l'atenció.

Un eix d'eixos

Exposeu a la resta de la classe l'eix que heu treballat. Per a fer-ho penseu que no es tracta d'explicar tota la informació sinó únicament aquella que és més significativa per mostrar com és el vostre eix.

A mesura que els grups exposin el seu treball ompliu la taula que us adjuntem.

**Eix
comercial**

**Té lema?
Quin?**

Característiques de l'eix comercial

Ubicació

Identitat

Altres...

El futur està obert

Durant tota la unitat has pogut descobrir que part del comerç de Barcelona s'agrupa en eixos i que aquests es caracteritzen per tenir unes característiques definides i concretes.

Imagineu que a Barcelona es vol dissenyar un nou eix comercial, us atreviu a proposar-lo? Organitzeu-vos en grups de 3 o 4 persones i dissenyeu un nou eix. Situeu-lo al mapa de Barcelona i responeu cadascuna de les següents qüestions:

En quina zona de Barcelona estarà situat?
 Com seran els carrers? (amples, estrets, amb arbres, amb bancs, ...)
 Quantes botigues hi haurà? Què vendran?
 Quines altres activitats es podran fer, a part de comprar?
 Hi haurà alguna associació de comerciants? Com es dirà?
 Tindrà altres serveis? Quins (biblioteques, lavabos públics, ...)?
 Quin serà el seu eslògan?
 Que fareu per atraure clientela?
 Podeu suggerir altres qüestions...

Un cop fet el treball presenteu a la resta de la classe el vostre eix.

Com podem agrupar els comerços?

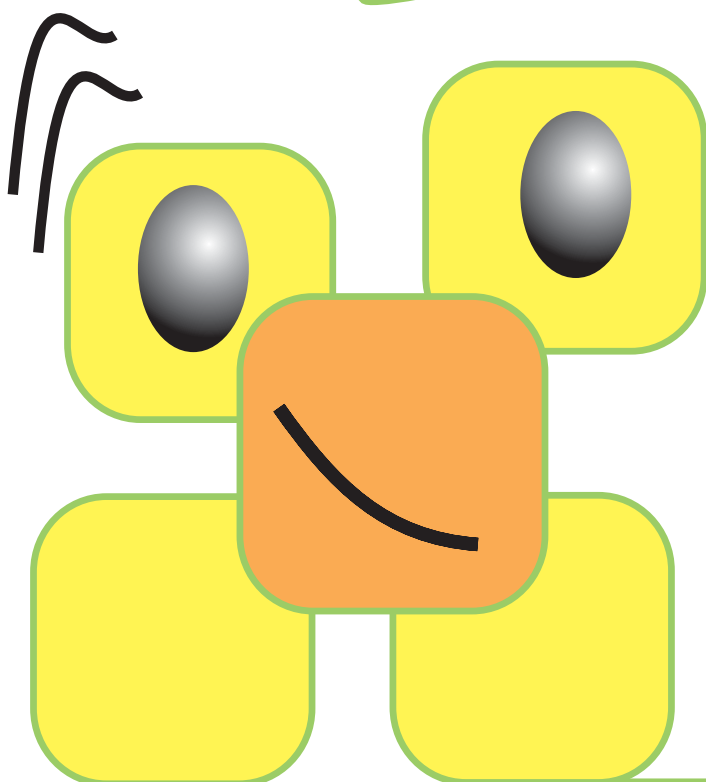
Ara que ja coneixeu els eixos comercials de Barcelona i també les seves característiques us proposem que torneu a organitzar-vos per grups. Repartiu-vos els eixos comercials que heu dissenyat destacant els elements que han cridat la vostra atenció.

A continuació busqueu un símbol per aquests elements i representeu-los gràficament. Finalment, dibuixeu tots els símbols en un mural. Amb tots els treballs obtindreu el mapa dels eixos comercials de Barcelona i els aspectes que heu destacat com a grup.

Us suggerim que envieu una còpia als responsables de cada eix o a la regidoria de comerç de l'Ajuntament de Barcelona. De ben segur agrairan el vostre treball.

A la gropa d'un treball grapat de colors, opinions i mides
el grup agropat, grapa pensaments i eslògans...
Agrupat el grup, ha trobat respostes...

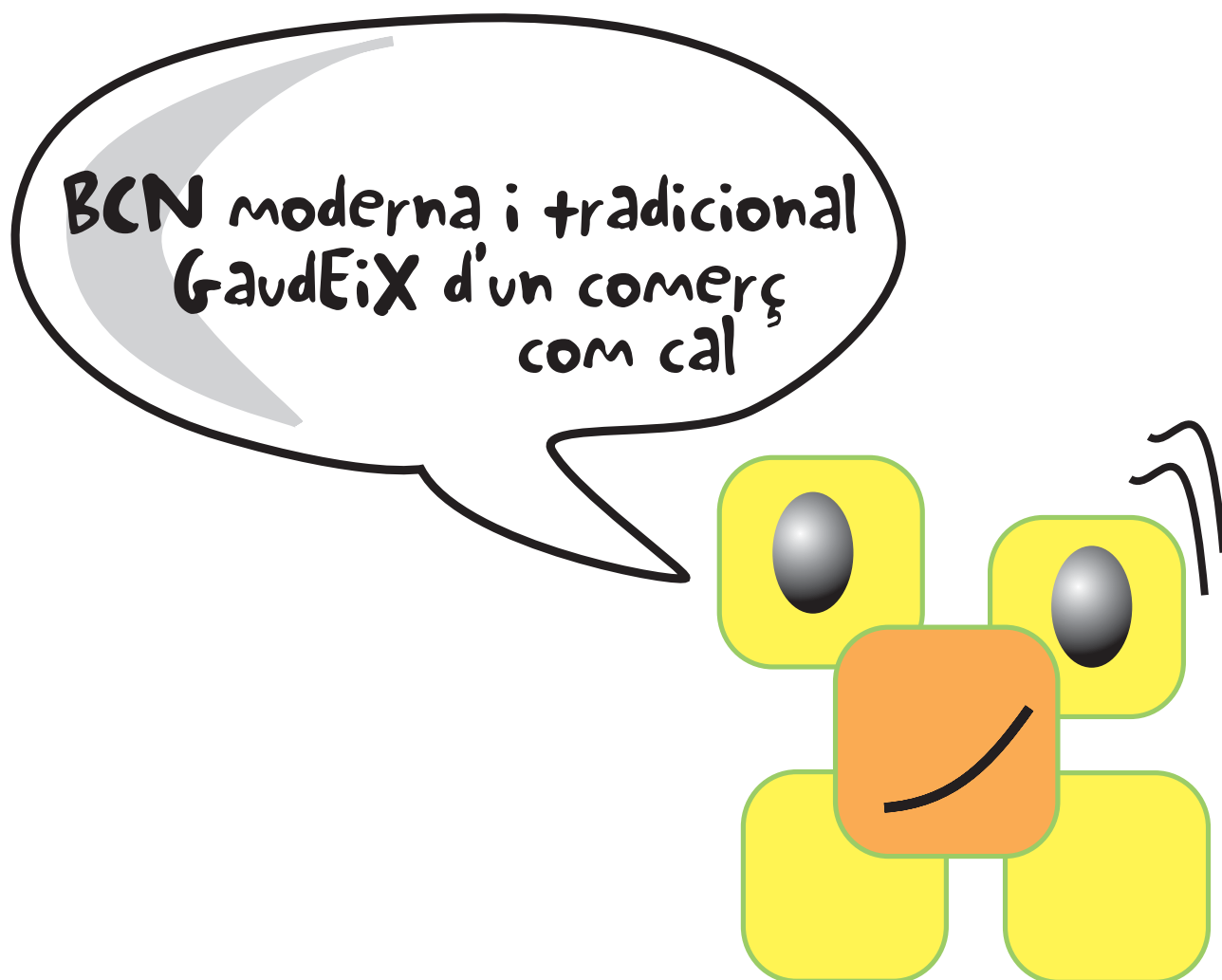
Podem agrupar els comerços?

**BCN moderna i tradicional
GaudEiX d'un comerç
com cal**

**Proposta d'activitats
per al primer cicle
d'ESO**

Què hi ha darrera el taulell?

Cada establiment amaga una història darrera el taulell. Una història que va més enllà de la persona que ens atén. Una història que reflecteix com, al llarg del temps, el comerç de la ciutat ha estat capaç d'adaptar-se a les necessitats que li planteja la ciutadania.

Hi ha productes que canvien, oficis que desapareixen i oficis nous que els nostres avis mai s'haguessin imaginat. Aquest fet també influeix en el paisatge urbà de la nostra ciutat.

Partir d'un itinerari històric per la ciutat ens pot servir per comprendre el seu passat comercial, conèixer l'actual estructura del seu comerç i donar-nos eines per projectar-lo en el futur.

Què s'amaga darrera el taulell?

Sempre hem comprat la llet amb tetrabric? Sempre hem pogut comprar gel a les gasolineres? Sempre hem anat a comprar de la mateixa manera? Llegeix el text següent per saber una mica més sobre la història del comerç de Barcelona.

Diàleg impossible entre un Drac i la Lletra

- Hola, Lletra! sóc el Drac del Parc Güell. Dins el meu cos recobert de ceràmica he quedat pres i viu per sempre, com si hagués passat per les mans d'un taxidermista. Des d'aquí dalt, contemplo la ciutat de Barcelona. Per cert, podries buscar-me el telèfon de la botiga de taxidèrmia de la Plaça Reial? voldria fer-me algun retoc perquè em penja la pell del sotacoll.
- Què dius, Drac? botiga de taxidèrmia? això és molt antic i aquesta Barcelona urbana i comercial ha canviat molt! A més... quan has vist un animal com tu sense papada?
- Eh! Eh! Eh! No et passis, Lletra! he dit algun retoc. No sé si saps que jo sóc més que un animal. Jo sóc una obra d'art i com a tal necessito mantenir les meves formes. Ni t'imagines com enamoro les turistes!
- I és clar que ho sé, Drac! no oblidis que les lletres arribem a tot arreu. Aquesta botiga ja no existeix. Actualment et seria més fàcil trobar-ne una que vengui aire pur, envasat dins d'un pot ben etiquetat. Això sí amb totes les garanties exigides.
- Aire envasat? què dius? em deixes de pedra...
- El món ha canviat, Drac, i Barcelona s'ha adaptat als canvis. Mira't tu mateix, de figura ornamental has esdevingut un símbol. Una imatge que pots trobar en molts aparadors i també estampada damunt de samarretes. Avui ets un crit comercial que fins i tot traspasa les fronteres.
- Jo un crit, Lletra? Em fas pujar els colors. Jo un crit! si estic sempre en silenci. Tu ets qui dius massa coses. Només t'he demanat el número de telèfon d'un taxidermista i ja t'has enrotllat com una persiana.
- Coses de l'ofici, Drac!
- Doncs jo no sé si creure't. Reconec que sóc "un figura" fill de la creativitat, però... d'això a veure'm palplantat en la vitrina d'una botiga, o bellugant les escates, damunt d'uns, ehem! ehem!, pectoflams o de la panxa d'un mortal... Com he arribat fins aquí? tant ha canviat tot?
- Mira, Drac, si vols posar-te al dia en qüestió de botigues, segueix-me i sabràs com es veu el pas del temps en el comerç de Barcelona.
- Si no m'endolles un rotllo massa llarg t'escolto, Lletra. Ara tinc una estona!
- Han passat molts anys des que la sal, símbol d'hospitalitat i salut, es venia als estancs dels barris. La gent de Barcelona sortia després de sopar per comprar i de passada admirar un preciós nounat: el llum elèctric dels aparadors. La ciutat, com va dir l'heroic rei babilònic Gilmasec, "És un cor que no dorm".

- Tu vas conèixer aquest sant baró, Lletra, o t'ho inventes?
- Parlant de sants, Drac, la primera botiga que va tenir aparadors de vidre a Barcelona va ser una sabateria de sabates de dona. Diuen que la gent d'aquella època no trobava bé això d'exposar les sabates en una vitrina, com si es tractés d'un sant. I si seguim repassant la història, Drac, i amb ella vindran les comparances, gràcies al testimoni de les nostres àvies sabem que hi ha invents que han canviat la manera quotidiana de comprar i de comunicar-se.
- De vi-u-re. Lletra, SINTETITZA! Què no tinc tot el dia!
- El comerç, transacció tan antiga com les persones, s'ha anat reinventant i adaptant-se als temps actuals. Encara que la manera de comprar de les famílies ja no és la mateixa, la botiga propera però, sempre ha estat indispensable, Drac.
- I què vols dir-me? a què ve aquesta “paraulada” que t'ha deixat quasi sense tinta?
- Doncs vull explicar-te que el botiguer o la botiguera que hi ha a la cantonada, a més d'oferir-te qualitat, té l'avantatge indiscutible de la proximitat. Això fa que de vegades anar a comprar dins un clima urbà, resulti un passeig, com el que feien els nostres avantpassats quan sortien a mirar aparadors.
- I també que ara els aparadors són indispensables per admirar les meves sinuoses formes. És això el que vols dir-me? Per cert, tu què penses que sóc, drac o sargantana?
- Tu riu-te'n però has de saber que entre el botiguer i el seus clients de sempre s'estableix una relació que pot facilitar l'organització familiar. Això és agradable tenint en compte que Barcelona és una ciutat de tradició acollidora, però que actualment, i d'això potser tu no te'n adones, té un ritme disbauxat.
- Com totes les ciutats en expansió, Lletra! O no?
- L'expansió comercial de Barcelona ja havia crescut tant al segle XVI que va haver d'establir representacions o delegacions als ports més importants de la Mediterrània. Què t'hi jugues que no saps que així és com van néixer els consols! l'origen i establiment dels cònsols, sistema desconegut fins aquell moment.
- Ei, Ei, Lletra! Encara que sóc una figura de llom blau que va néixer per fer posados damunt d'una escalinata, sempre ho he observat tot. No sóc cap passota.
- Llavors deus saber que el marxandatge Barceloní és molt antic. A l'edat mitjana ja es considerava aquesta ciutat com la primera potència marinera. Barcelona, on tenim el privilegi de gaudir del mar, ara i sempre ha rebut al seu port vaixells carregats de tot tipus de mercaderies i també de productes colonials.
- És clar que ho sé! D'aquí ve que les botigues on es podia comprar des d'espècies, cafè, fruites dessecades,..., fins a una baldufa, se les anomenés d'ultramarins. També de Queviures i després Colmados.
- Miira, Lletra, ets una mica plasta i ja comença a picar-me el trencadís de l'orella de tant escoltar-te. Si vols que dormim, podem contar els retalls de ceràmica dels bancs d'aquest indret, sense cap pressa. Per cert, sabies que Gaudi no portava mai rellotge?

- Ho sé, està escrit a la seva biografia, com també sé que els comerços i les botigues disperses pels barris d'abans acostumaven a tenir el nom de l'ofici d'allò que oferien. Eren petits locals o baixos de cases amb rebotiga, on moltes vegades hi vivia la família i on es fabricaven molts dels productes que s'hi venien. A ca l'adroguer podies trobar des d'una carta fins a un tall de sabó, un petricó d'oli, i fins i tot tinta per escriure. A l'esparteria venien cistells, escombres, pinzells i fregalls que l'esparter o l'espartera feien manualment, i fins i tot la gorra de cop, barret de palla per als infants que començaven a gatejar, com el Coco Liso fill d'en Popeye i de l'Olivia...
- Aquesta família no la conec, Lletra, la van immortalitzar, com a mi, entre pedretes?
- ... Al forn, on la gent anava a buscar el pa cada dia, amb una bossa de cotó i espigues de blat brodades, era molt normal trobar-hi el forner en calça curta enfarinat fins als cabells i les celles, omplint les prestatgeries fetes de fusta massissa. Per cert, Drac: sabies que les fleques van ser les primeres botigues que van enrajolar les parets, decorant-les amb motius propis de l'ofici? I que van posar taulell de marbre, darrere del qual la fornera lluïa un davantal blanc de pitrera emmidonada?
- El flequer com un fantasma i la dependenta encartonada! Quin parell de cromos per despatxar la clientela!
- Els mercats dels districtes, Drac, s'abastien al Mercat Central del Born a on la gent del camp portava els seus productes. D'altres els venien directament a la plaça. Entre cols i enciams sempre veies una gallina de sincopades parpelles, amb les potes lligades, junt al company conill que neguitós pel seu destí no parava de bellugar el morro.
- Pobres animals, Lletra! Encara recordo algun col·lega d'aquell temps a l'aparador de la taxidèrmia amb els ulls de botó de vidre i les escates ben lluent, ensenyant les dents, amb un somriure de mort vivent sota els llums dels artístics fanals que va fer el Mestre... dius que ja no existeix la botiga? Però... l'ofici, Lletra, saps si s'ha perdut? podria portar a esmicolar algun paràgraf teu...
- No siguis truculent, Drac! i segueix-me. Abans el petit comerç o era especialitzat, o bé oferia gran variació d'articles dins el mateix magatzem. Les botigues convivien als barris amb tallers de manufactura i artesanat. A Barcelona hi havia illes senceres ocupades per fàbriques de diverses especialitats. Fàbriques tèxtils, de vidre, de bombetes, de farina, de cervesa, de perfum... i tot en llocs on ara gairebé és el centre de la ciutat.
- Aquelles xemeneies de la Barcelona antiga (algunes encara es conserven com si fossin monuments), formaven part del paisatge urbà. El fum i l'olor que desprenien es barrejava amb el so de les sirenes que cridaven a la feina els treballadors i les treballadores de cistell amb carmanyola. Una època on fins i tot les vaques convivien amb els veïns a la vaqueria del barri i on el vaquer amb les botes fins als genolls venia la llet tèbia, acabada de munyir.
- Ui, ui, ui! ni tele ni res, i a jugar al carrer!
- Aquella era una Barcelona, Drac, on tothom es coneixia. De carrers amb llambordes, de carros i pocs camions...
- I... de botigues elegants, Lletra... amb preciosos vitralls modernistes, d'automòbils amb xofer; de joiers, fusters, sastres, modistes... oficis tots de llarg aprenentatge al taller de la rebotiga.

- Sí, sí, Drac, però també era una Barcelona de barris perifèrics on tot just hi arribava un tramvia i on els petits jugaven al sortir d'escola.
- No em parlis del tramvia, Lletra! que em poso molt trist!
- Tens raó, Drac! va ser un tràgic final el del gran geni Gaudí però... seguim? Barcelona era una ciutat on també es practicava el comerç ambulant. Com el de l'home del gel, personatge que venia les pesades barres gelades, amb un camió regalimant aigua enfangant els carrers sense asfaltar. O aquell altre, l'home del sac, amb qui es feia por als més petits i no era més que un drapaire vestit de parracs. El coloniero, que cantarellejava els seus productes mentre anava afegint aigua als concentrats de perfum. L'esmolet, que feia mal a l'orella amb el xiulet de la mola. El pellaire, el venedor de gelats, el...
- Para, para, Lletra, sembla que t'han donat corda! I les dones no venien pel carrer?
- Sí, algunes dones oferien tovalloles i peces de roba per les cases dels barris. Ah! i també la peixatera amb les seves balances... Mentre Barcelona s'eixamplava per donar aixopluc als que hi vivien, també anava creant barris nous per acollir les famílies que venien d'altres terres. Persones que, igual com passa ara, havien escollit aquesta ciutat marina per prosperar treballant-hi.
- Mira, Lletra, penso que aquest comerç que m'expliques ha quedat molt enrere.
- Naturalment que sí!, actualment Barcelona, moderna, guapa i activa té per arreu l'equipament urbà que necessita, tot i que la xarxa comercial de la ciutat és com un calidoscopi que segueix adaptant-se a les necessitats de la ciutadania. Botigues especialitzades, mercats i magatzems formen part d'un comerç que se supera i desenvolupa per tal d'aportar a la vida quotidiana dels consumidors més facilitats. Drac, la comoditat s'ho val!
- Ja no em sento les cameees! Lletra, quina pallissa! I tot aquest rotllo per no buscar-me l'adreça del taxidermista. Perquè... no trobes que tinc massa papada?
- Mira, Drac, m'has acabat la paciència. Taxidermista no sé si en trobaràs però... en Jack l'esbudellador de Dracs, potser ja l'has trobat...
- Jo sóc un símbol, Lletra! Una imatge! Tu ho has dit, un crit comercial en totes les llengües... una obra d'AAAAAART! No puc desaparèixer! Help! Help!

Carme Rovira

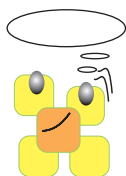

En aquesta narració es parla de diversitat d'oficis relacionats amb el món del comerç. Fes una llista d'aquells que identifiquis, anota quins productes oferien i si encara podem trobar-los. Fes-ho a la taula que es mostra a continuació.

Ofici relacionat amb el comerç	Quin producte venia?	Existeix actualment?

Potser algun dels oficis de la llista anterior han desaparegut, malgrat que el seu producte se segueix venent, com per exemple l'home del gel. Per què creus que ha passat això? Comenta la teva resposta i compara-la amb les de la resta de la classe.

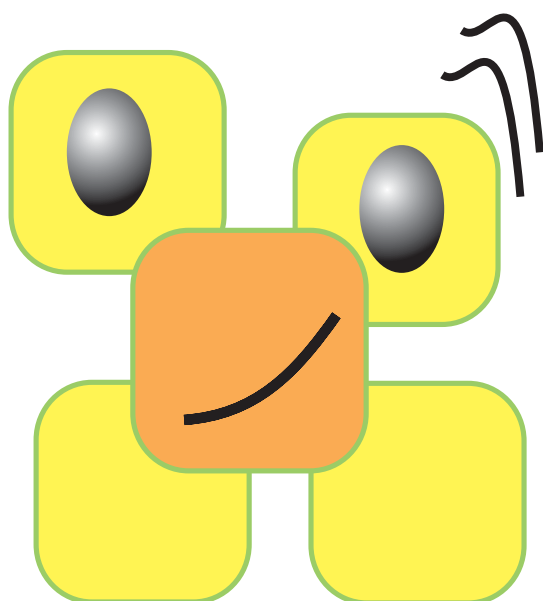

Ara, et proposem que pensis en algun article o botiga actual que potser fa uns anys hagués estat impensable. Compara la resposta amb la dels teus companys.

En la següent proposta de treball investigarem sobre la història del comerç de Barcelona i descobrirem amb els comerciants com planifiquen el futur. Per fer això ens plantegem dues qüestions:

1. Com era el comerç de Barcelona al passat?

2. Com ens imaginem el comerç al futur?

A cartoon character with a yellow face, wearing black-rimmed glasses and a black pencil as a nose. The character is smiling and has its arms raised in a celebratory gesture.

Escriu un text comparant com devia ser aquest carrer a l'edat mitjana i com és actualment.

Un salt en el temps

Busca en fonts bibliogràfiques i a Internet les característiques principals del comerç de Barcelona durant l'Edat Mitjana.

La tipologia de botigues que trobem configura el paisatge urbà. Actualment hi ha diversitat de llocs on anar a comprar: podem escollir si anem a la botiga del barri, al centre comercial, als grans magatzems o a un eix comercial.

Fes una llista amb les similituds i les diferències entre el comerç de Barcelona durant l'època medieval i l'actualitat. La taula adjunta té alguns exemples que et poden ajudar. A les files en blanc pots afegir aspectes que siguin importants per a tu.

Aspecte que ha canviat	Época medieval	Actualitat
La clientela		
Les formes de pagament		
Els productes		
Les formes de producció		
L'origen dels productes		
L'estètica dels establiments		
L'organització dels comerços	Gremis	Gremis Eixos Comercials
Les persones que treballen als comerços		

Una ciutat dinàmica

La família és una excel·lent font d'informació històrica sobre els canvis del comerç de la ciutat de Barcelona en els últims anys. Organitzeu la classe en grups i prepareu una entrevista als vostres familiars. L'objectiu de l'entrevista és el següent: descobrir quins han estat els canvis fonamentals que ha fet el comerç de Barcelona en els últims anys.

L'activitat anterior i la conversa impossible entre el Drac i la Lletra us poden orientar per definir les preguntes a fer en l'entrevista. Amb els resultats obtinguts feu un informe escrit seguint la següent pauta:

Nom de la persona:
Parentiu:

Edat:
Barri on viu:

Quins canvis ressalta el comerç de la ciutat?

Què li sembla que no ha canviat?

Què és el que més li ha sorprès?

Què recorda amb nostàlgia?

Altra informació que considereu rellevant:

Compareu els resultats dels diferents grups i elaboreu unes conclusions conjuntes.

Explicar la història

Un aspecte suggerent que té la història és la possibilitat d'explicar-la amb diferents llenguatges. Penseu en les pintures rupestres com a mostra de les vivències de les persones en aquell moment. Us proposem que expliqueu d'una manera creativa els canvis en el comerç que heu descobert al llarg d'aquest treball. Per a fer-ho heu de decidir:

1. Quins canvis voleu destacar?

Escolliu aquella informació que considereu sorprenent o significativa.

2. En quin llenguatge explicareu els canvis?

Tot i que en general utilitzem l'escriptura per explicar la història, hi ha altres llenguatges. Expliqueu els canvis que voleu destacar utilitzant un recurs que no sigui el text expositiu. A continuació teniu algunes possibilitats:

- La poesia
- El còmic
- El mural
- El grafiti
- ...

2. Com ens imaginem el comerç al futur?

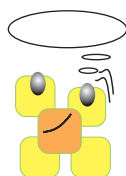
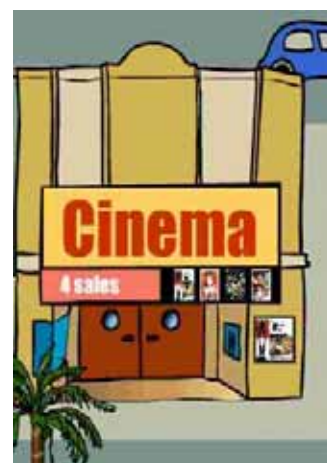
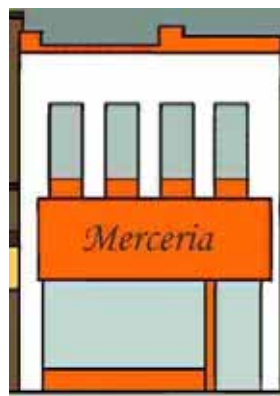
Del present al futur

En l'actualitat a Barcelona hi ha 19 eixos comercials com: La Rambla, el Passeig de Gràcia, el Carrer de Sants, Sarrià, Horta,... Segur que teniu algun eix comercial prop de casa.

Consulteu el web www.bcn.es dins l'apartat *comerç* i escolliu un eix comercial. Feu un llistat dels tipus d'establiments que hi podeu trobar, especificant en ell quin producte venen o quin servei ofereixen.

A les il·lustracions següents es mostren diferents establiments que podem trobar actualment a un eix comercial. Quins d'aquests comerços penses que no hi seran en un futur? Argumenta la teva resposta i comenta-ho amb els companys.

Deixa córrer la teva imaginació i digues quins establiments penses que d'aquí uns anys poden aparèixer. Explica el perquè.

Planificant el futur

Us proposem que investigueu l'eix comercial més proper al vostre institut per descobrir com es plantegen el futur els botiguers. Una proposta que us pot resultar interessant és fer una entrevista en profunditat amb alguna de les persones de l'associació de botiguers. Per fer-ho cal que tingueu en compte dos aspectes:

1. Podeu buscar el seu nom de l'associació de botiguers al web (www.bcn.es dins l'apartat *comerç*). Seguidament, trucar per telèfon per concretar directament el dia, hora i data de l'entrevista. Després, escriure una carta formal convidant-lo a venir a l'institut, exposant els motius de la vostra invitació. Us adjuntem un model de carta:

Barcelona, (data)
Sr./a (nom de la persona convidada)
 Benvolgut/da,
 Des del nostre institut (nom de l'institut) estem treballant el futur de l'eix comercial que vostè representa. En el treball ens han sorgit qüestions que ens agradaria poder comentar amb vostè. Pensem que alguns temes podrien ser d'interès comú.
 Per aquest motiu el convidem a que el proper (data i hora) vingui al nostre institut per poder-li fer una entrevista entre tota la classe.
 Li agraïm la seva atenció,
 Grup de (curs) de l'Institut...

2. Una entrevista en profunditat és una conversa entre persones amb l'objectiu d'obtenir informació per comprendre millor un fenomen. Per preparar bé l'entrevista decideu el tipus de preguntes que poden orientar millor la conversa. Informeu-vos sobre les característiques de l'eix comercial que representa aquesta persona. Poseu molta atenció a les seves respostes per poder formular preguntes sobre la marxa. Sempre que la persona que entrevisteu no tingui cap inconvenient podeu enregistrar la conversa i així us serà més fàcil elaborar les conclusions.

Ordenant la informació

Una entrevista en profunditat pren tot el seu sentit quan arriba a elaborar-se l'informe final. Per fer aquest treball és important prendre notes al llarg de l'entrevista i posteriorment escoltar l'enregistrament.

Organitzeu la classe en grups i que cada grup faci un resum de l'entrevista. En aquest text caldrà que es destaquin les idees més importants que ha expressat la persona que us ha visitat. Però, compte! no ha de ser un text massa llarg, és aconsellable no passar d'un full.

Un cop acabats els informes els podeu comentar i fer un únic text amb les idees que tothom destaca. Amb aquest resum, feu una còpia i envieu-li a la persona que us ha atès reiterant-li el vostre agraïment. La informació pot ser interessant per a la seva feina. També li podeu proposar que el publiqui al butlletí de l'eix o a la revista del comerç local de Barcelona.

Si teniu revista a l'Institut pot ser un bon lloc per publicar el vostre treball.

Dissenyar el futur

En grups de 3 o 4 persones proveu d'imaginar com seran les botigues del vostre barri d'aquí a uns anys. Abans de començar, tingueu en compte les característiques del comerç actual (tecnologia, emmagatzematge, horaris, canvis d'hàbits socials...) i responeu les preguntes que teniu a continuació:

BOTIGUERS: quins tipus de persones es dedicaran al comerç al futur?

CONSUMIDORS: quins hàbits tindran les persones consumidores al futur?

PRODUCTES: Quins productes es vendran al futur?

ESTABLIMENTS: com seran les botigues? Com estaran agrupades?

FORMA DE PAGAMENT: com s'adquirirà el producte?

Mireu de sorprendre als vostres companys i companyes imaginant botigues que ara poden semblar surrealistes o podrien situar-se fins i tot a l'espai. Si us agrada dibuixar, podeu representar la situació en forma de còmic.

Què hi ha darrera el taulell

Els rellotges de les ciutats s'aturen cada matí, quan surten els diaris. Els diaris són una forma de marcar el temps que ens permet conèixer allò que ha passat el dia anterior. Podríem dir que les lletres fan de minuts en el rellotge que marca els canvis de una ciutat.

Darrera del taulell també s'amaga un rellotge. Com el rellotge que no para mai, el comerç ens mostra que té una història i un futur, que va al pas de les ciutats.

Pareu el temps en l'eix comercial, durant un minut. Per aconseguir-ho elaboreu un diari. Com podeu fer-ho?

1. Decidiu a quin públic hauria d'anar dirigit el diari, penseu quines informacions hauria de donar.
2. Decidiu el nom del diari.
3. Penseu en una estructura i distribuïu els espais que destineu a cada secció.
4. Escriviu els articles.
5. Decidiu qui s'encarrega de maquetar el diari amb un programa informàtic de processament de textos i d'imprimir-lo.
6. Quan el tingueu dissenyat podeu fer-ne fotocòpies i fer difusió.

Nom del Diari

fotografia

Titular

Sub titular

text

text

Titular

Sub titular

text

fotografia

text

Titular

Sub titular

text

text

text

text

Si saps que ara ja saps...
Relloige, tradició, carrers
nove tats, eix i ona:

botiguera, botiguer, clientela

QUÈ HI HA DARRERA EL TAVULLELL?
El comerç de Barcelona!

